

Привремени орган града Крагујевца, на основу члана 86. став 4. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Србије“, број 129/07, 83/14 – др. закон, 101/16 – др.закон, 47/18 и 111/21-др. закон), члана 38. став 3. Закона о планском систему („Службени гласник Републике Србије“ број 30/18) члана 40. став 1 тачка 19. и 49. став 2.Статута града Крагујевца („Службени лист града Крагујевца“, број 8/19) и члана 32. став 1. Пословника Привременог органа града Крагујевца („Службени лист града Крагујевца“ број 26/23), на седници одржаној 15. децембра 2023. године, доноси

О д л у к у

о усвајању Локалног акционог плана за унапређење положаја особа са инвалидитетом на територији града Крагујевца за период 2023-2025. године

Члан 1.

Усваја се Локални акциони план за унапређење положаја особа са инвалидитетом на територији града Крагујевца за период 2023-2025. године.

Члан 2.

Локални акциони план за унапређење положаја особа са инвалидитетом на територији града Крагујевца за период 2023-2025. године је саставни део ове Одлуке.

Члан 3.

Одлуку и Локални акциони план за унапређење положаја особа са инвалидитетом на територији града Крагујевца за период 2023-2025. године објавити у "Службеном листу града Крагујевца".

О б р а з л о ж е њ е

Правни основ за доношење Одлуке о усвајању Локалног акционог плана за унапређење положаја особа са инвалидитетом на територији града Крагујевца за период 2023-2025. године (у даљем тексту: одлука) садржан је у одредбама члана 86. став 4. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Србије“, број 129/07, 83/14 – др. закон, 101/16 – др.закон, 47/18 и 111/21-др.закон), члана 49. став 2. Статута града Крагујевца („Службени лист града Крагујевца“, број 8/19) којима је између осталог прописано да до конституисања скупштине и избора извршних органа јединице локалне самоуправе, текуће и неодложне послове из надлежности скупштине и извршних органа јединице локалне самоуправе, обавља привремени орган јединице локалне самоуправе, као и одредбама члана 32. став 1. Пословника Привременог органа града Крагујевца („Службени лист Крагујевца“ број 26/23), којим је прописано да Привремени орган, из надлежности Скупштине Града Крагујевца, Градоначелника и Градског већа Града Крагујевца доноси: одлуке, решења, закључке, наредбе, упутства, препоруке и друга акта и даје аутентична тумачења аката које доноси.

Чланом 40. став. 1 тачка 19. Статута града Крагујевца („Службени лист града Крагујевца“ број 8/19) прописано је да надлежни орган Града , у складу са законом, доноси план развоја Града, планска документа јавних политика, средњорочне планове и друга планска документа у складу са законом.

Чланом 38. став 3. Закона о планском систему („Службени гласник Републике Србије“ број 30/18) прописано је да документ јавних политика јединице локалне самоуправе усваја надлежни орган јединице локалне самоуправе, осим ако је другачије прописано посебним законом.

Разлог за доношење ове одлуке је садржан у потреби усвајања документа јавне политике којим су дефинисани циљеви, мере и активности којима се доприноси планском приступу унапређења положаја особа са инвалидитетом на територији града Крагујевца.

У складу са Законом о планском систему ("Службени гласник Републике Србије" број 30/18) и Одлуком о јавним расправама (Службени лист града Крагујевца број: 7/21 и 34/21), спроведена је Јавна расправа која представља процес предузетих активности при изради планског документа.

Циљ доношења ове одлуке је да се планским документом у области социјалне заштите на нивоу локалне самоуправе, повежу конкретне мере и активности које треба предузети како би се на одговарајући начин одговорило на потребе и права особа са инвалидитетом у локалној заједници и коришћењем постојећих ресурса допринело њиховој пуној интеграцији у локалну заједницу.

Ова Одлука конципирана је кроз три члана и то:

Чланом 1. ове одлуке пописано је да се усваја Локални акциони план за унапређење положаја особа са инвалидитетом на територији града Крагујевца за период 2023-2025. године .

Чланом 2. ове одлуке утврђено је да је Локални акциони план за унапређење положаја особа са инвалидитетом на територији града Крагујевца за период 2023-2025. године саставни део ове Одлуке.

Чланом 3. ове Одлуке уређено је питање објављивања и ступања на снагу ове Одлуке, односно утврђено је да Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу града Крагујевца" у складу са чланом 196. став 3. и 4. Устава Републике Србије ("Службени гласник Републике Србије", број 98/06).

За реализацију ове одлуке није потребно ангажовање средстава из буџета Града.

ПРИВРЕМЕНИ ОРГАН ГРАДА КРАГУЈЕВЦА

Број: 55-1901/23-XXXII

У Крагујевцу, 15. децембар 2023. године

ПРЕДСЕДНИК
Никола Дашић

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ
ПОЛОЖАЈА ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ
НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА
ЗА ПЕРИОД 2023 - 2025. ГОДИНЕ

САДРЖАЈ	
1. Увод	2
2. Методологија израде Локалног акционог плана.....	2
3. Идентификација проблема	3
4. Циљеви.....	5
5. ОКВИР ЗА ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА, ВРЕДНОВАЊЕ УЧИНАКА И ИЗВЕШТАВАЊЕ	22

1. Увод

Локални акциони план (у даљем тексту ЛАП) за унапређење положаја особа са инвалидитетом на територији Града Крагујевца за период 2023 - 2025. године, као стратешки документ локалне самоуправе, повезује конкретне мере и акције које треба предузети да би се на одговарајући начин одговорило на потребе и права особа са инвалидитетом у локалној заједници.

Он се заснива на потребама особа са инвалидитетом (у даљем тексту ОСИ) и садржи начине најрационалнијег коришћења постојећих ресурса у циљу њихове пуне интеграције у локалну заједницу.

План садржи мерљиве и реалне циљеве, методе за реализацију, временски оквир и расподелу одговорности. Активна улога у иницирању и унапређењу постојећих и стварању нових услова за равноправно учешће особа са инвалидитетом у свим областима живота заједнице, даје се особама са инвалидитетом и организацијама које заступају њихова права и интересе, у партнерству са институцијама локалне самоуправе и осталим заинтересованим странама.

Особе са инвалидитетом су рањиви слој друштва коме је потребно посветити посебну пажњу да би равноправно са другим грађанима уживали своја основна људска права и живели нормално.

Сврха израде ЛАП-а огледа се у потреби етапног и континуираног заједничког рада на стварању погодног окружења за целу заједницу. Он је такође и логични наставак претходно реализованог трогодишњег плана, односно Локалног акционог плана за унапређење положаја особа са инвалидитетом у периоду од 2018-2020. године усвојеног и реализованог од стране Града Крагујевца.

2. Методологија израде Локалног акционог плана

Консултације са заинтересованим странама и циљним групама

Процес израде ЛАП-а подразумевао је тзв. "партиципативни приступ". У изради су учествовали представници институција/установа, локалних удружења ОСИ и организација цивилног друштва. Примењено је начело јавности и партнерства, које подразумева да се јавне политике утврђују у оквиру транспарентног и консултативног процеса, односно да се током израде и спровођења планских докумената, као и анализе ефеката и вредновања учинака јавних политика, спроводи транспарентан процес консултација са свим заинтересованим странама и циљним групама.

У току консултативног процеса, а на основу закључка донетог на шестој редовној седници Савета за унапређење положаја ОСИ на територији града Крагујевца, упућен је позив локалним удружењима ОСИ и релевантним институцијама и установама из система образовања, социјалне заштите, запошљавања, везано за дефинисање проблема и приоритета, од значаја за израду Локалног акционог плана за ОСИ 2023 - 2025. годину. На упућени позив за достављање података и мишљења одазвало се 12 локалних удружења ОСИ, ЦСР „Солидарност“, Школа за основно и средње образовање "Вукашин Марковић", Центар за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“. Том приликом представљени су проблеми и потребе циљних група, које су комплементарни са дефинисаним циљевима и мерама ЛАП-а.

У периоду од марта 2023. године до маја 2023. године, у оквиру пројекта „Оснаживање и квалитетна инклузија кроз помоћ, информисање и подршку самосталном животу у локалној заједници“, спроведено је истраживање положаја особа са инвалидитетом и њихових породица, са циљем свеобухватног сагледавања потреба особа са инвалидитетом у Крагујевцу и њихових породица, и дефинисања препорука за унапређење политика и активности на локалном нивоу. Истраживањем је обухваћено 118 особа са инвалидитетом и 90 породица особа са инвалидитетом са територије града Крагујевца (публикација *Особе са инвалидитетом у Крагујевцу и њихове породице - Корац ка укључености*, www.podrska-osi.rs).

У оквиру ЛАП-а предложене су активности које доприносе решавању идентификованих проблема. Дефинисани су циљеви и активности, све у складу са правним оквиром за област унапређење положаја особа са инвалидитетом, а нарочито са стратешким правцима дефинисаним у *Стратегији унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији за период од 2020. до 2024. године*, пратећих Акционих планова Стратегије, као и са надлежностима локалне самоуправе. Као извори података коришћени су званични подаци Републичког завода за статистику, Националне службе за запошљавање, Школске управе у Крагујевцу, Дома здравља Крагујевац, Центра за социјални рад „Солидарност“ Крагујевац, као и документација Градске управе за друштвене делатности.

3. Идентификација проблема

Најмање свака 12 особа у Крагујевцу живи са неким обликом инвалидитета. **Проблеми са којима се суочавају особе са инвалидитетом у граду Крагујевцу** могу се сврстати у неколико категорија: приступачност, партиципација и дискриминација, образовање, запошљавање, социјална заштита, здравствена заштита.

Приступачност: Без обзира на постојање одговарајућих законских прописа, приступачност представља озбиљан проблем, јер регулатива не предвиђа механизме контроле примене одредби закона, док организације особа са инвалидитетом немају капацитете и ресурсе за квалитетну и проактивну контролу услед ограничених ресурса. Све ово доводи до површне и несистематичне примене законских и подзаконских регулатива, а стандарди приступачности се не примењују у потпуности и у складу са потребама различитих типова инвалидитета. Досадашња пракса је показала да се приступачност објектима институција од јавног значаја углавном решавала путем пројектног финансирања, што је недовољно да би се решили нагомилани проблеми у граду. Неприступачност јавних објеката, посебно оних у којима се остварују различита права, као што су Центар за социјални рад, НСЗ, јединице локалне самоуправе (Градска управа за друштвене делатности, Градска управа за развој, Пореска управа), поште, полицијске управе, банке, образовне и здравствене установе, факултети и др., и даље је присутна (пored бројних али несистематичних интервенција), што представља озбиљну препреку особама са инвалидитетом.

У јавним институцијама/установама недостаје звучна и светлосна сигнализација, недовољно тактилних стаза и рељефних мапа, која би особама са сензорним инвалидитетом значајно олакшало равноправно коришћење јавних услуга. Посебан сегмент, у смислу информационе приступачности, представљају ванредне ситуације, што подразумева приступачне протоколе и информативне услуге, у складу са потребама особа са инвалидитетом, нарочито у случајевима потребе за евакуацијом – упозорења, СОС телефони, приручници на Брајевом писму за српски језик, аудио дескрипција и слично, као и доступност информација о расположивим сервисима и услугама у локалној заједници у различитим прилагођеним форматима.

Проблеми са којима се суочавају глува и наглува лица у комуникацији и приступачност информисања као предуслова за самостални животи и пуно и равноправно учешће, присутни су у јавним службама, установама социјалне заштите где не постоји приступ информација на знаковном језику и/или путем дисплеја, јер се запослени у јавним службама недовољно труде да остваре комуникацију са глумим и наглумим особама.

Јавни превоз је недовољно приступачан и прилагођен за особе са различитим врстама инвалидитета. Специјализовани комби превоз за особе које користе инвалидска колица својим капацитетима није довољан да задовољи потребе највећег броја корисника.

Партиципација Када говоримо о партиципацији особа са инвалидитетом, нагласак се ставља на гарантовање равноправности, недискриминацију и пуном учешћу особа са инвалидитетом у свим аспектима друштвеног живота.

Особе са инвалидитетом су ограничене у остваривању основних права, као што су право на слободно кретање, на избор места и начина живота и пуни приступ културним, рекреативним и спортским активностима. Учешће у политичком и јавном животу представља важан предуслов за остваривање друштвене партиципације особа са инвалидитетом. Равноправност подразумева и прилагођавање услуга у заједници, на начин да буду доступне и на квалитетан начин пружене свим грађанима. Приступ професионалаца запослених у различитим системима један је од кључних фактора, који гарантује равноправност. Присутне предрасуде према ОСИ код професионалаца у различитим институцијама, који поступају у складу са тим предрасудама, доводе до озбиљних случајева дискриминације ОСИ и породица ОСИ.

Жене и девојчице са инвалидитетом сусрећу се са препрекама у приступу правди, заштити од насиља и злостављања, остваривању права на породицу и родитељство, образовање, здравствену заштиту, запошљавање и др. Недовољна подршка заједнице особа са инвалидитетом значајно утиче на положај и добробит њихових чланова породице, што се посебно огледа у погоршању здравственог, економског статуса и укључености у живот заједнице.

Образовање 41% ОСИ у Крагујевцу се сусреће са значајним тешкоћама у образовању. Као значајне баријере препознају се: присутне предрасуде и неадекватан однос наставног особља и вршњака; недостатак педагошких асистената, тумача знаковног језика, личних пратиоца деце; недостатак стручних лица за додатну подршку (психолога, дефектолога, логопеда...) у предшколским установама и школама. Поред постојања афирмативних мере за упис студената са инвалидитетом, њихов број на факултетима Универзитета у Крагујевцу је незнатан, у односу на број студената из опште популације. Зграде факултета су неприступачне, недовољна је доступност уџбеника у прилагођеним форматима и других облика асистивних технологија.

Запошљавање ОСИ Према званичним подацима НСЗ филијала Крагујевац на евиденцији незапослених лица налази се 1121 ОСИ (562 женског пола и 559 мушког пола), од чега је активних тражиоца запослења 1006 (498 ж и 508 м). Запошљавање ОСИ је комплексан проблем, који се одржава захваљујући бројним факторима. ОСИ у Крагујевцу као главне препреке за запошљавање наводе: ставове послодаваца; ставове других запослених; недовољни подстицаји државе; приступачност радног окружења...

Социјална заштита Развијеност услуга социјалне заштите, а посебно дневних услуга на нивоу заједнице још увек не задовољава потребе корисника како у прилагођености и доступности тако и у погледу већег обухвата корисника услугама социјалне заштите. Потребно је наставити напоре ка развоју услуга социјалне заштите и капацитета пружалаца услуга, као и повећању обухвата лица појединим услугама у складу са потребама.

Здравствена заштита Жене и девојке са инвалидитетом суочене су са изазовима и баријерама у погледу заштите сексуалног и репродуктивног здравља. Осим предрасуда које су присутни према ОСИ у оквиру здравственог система, проблем је недовољна доступност информација, посебно недостатак информација у прилагођеним форматима, недовољна приступачност самих услуга, због недостатка техничких капацитета, недовољне информисаности медицинског особља о инвалидитету, као и неадекватне и неприлагођене комуникације са лекарима и медицинским особљем.

4. Циљеви

Општи циљ: Изједначавање могућности особа са инвалидитетом у уживању свих грађанских, политичких, економских, социјалних и културних права, уз пуно поштовање њиховог достојанства и индивидуалне аутономије, обезбеђивања независности, слободе избора и пуне и ефективне партиципације у свим областима друштвеног живота, укључујући и живот у заједници.

Посебан циљ 1: Обезбеђивање пуне приступачности објеката, јавних површина, информација, услуга и производа особама са инвалидитетом.

Посебан циљ 2: Унапређење услуга социјалне заштите за особе са инвалидитетом.

Посебан циљ 3: Укључивање особа са инвалидитетом у све аспекте друштвеног живота у заједници.

У оквиру сваког од посебних циљева се налазе мере и активности које доприносе достизању постигнутих циљева, индикатори, одговорни реализатори мера и учесници у реализацији мера, рокови и потребни ресурси.

ТАБЕЛА АКЦИОНОГ ПЛАНА

Посебан циљ 1:		Обезбеђивање пуне приступачности објеката, јавних површина, информација, услуга и производа особама са инвалидитетом			
Показатељ(и) на нивоу посебног циља (показатељ исхода)	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљана вредност у последњој години важења ЛАП	Извор провере
Број објеката у јавној употреби који су приступачни за ОСИ	2022	Идентификоваће се током даље реализације ЛАП.	2025	Број објеката у јавној употреби који су приступачни за ОСИ увећан је за 10% на годишњем нивоу	Годишњи извештај о спровођењу ЛАП.
Број донетих, усклађених, измењених и допуњених нормативних аката и донетих мера на локалном нивоу, који регулишу област свеобухватне приступачности за ОСИ	2022	Идентификоваће се током даље реализације ЛАП.	2025	5	Годишњи извештај о спровођењу ЛАП.

МЕРА 1.1:	Обезбеђење приступачности јавних објеката, јавних услуга, саобраћајница
Период спровођења:	Континуирано - 2023., 2024., 2025.

Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Базна година	Почетна вредност	Циљана вредност у последњој години важења АП	Извор провере
Планирање, пројектовање, изградња и доградња свих нових објеката, као и реконструкција и адаптација свих постојећих објеката, врши се у складу са техничким стандардима приступачности	2022	Идентификоваће се током даље реализације ЛАП.	Увећање броја објеката у складу са мером за 25% на годишњем нивоу, почев од 2024.године	Извештаји институције одговорне за праћење и контролу реализације и институција учесника у спровођењу мере
Број спроведених мера изречених у поступку инспекцијског надзора због непоштовања техничких стандарда приступачности у изградњи објеката и простора.	2022	Идентификоваће се током даље реализације ЛАП.	Увећање броја мера инспектора за 15%, на годишњем нивоу, почев од 2024.године	Извештаји инспекцијских органа
Број јавних објеката код којих је унапређена приступачност	2022	Идентификоваће се током даље реализације ЛАП.	Број објеката у јавној употреби који су приступачни за ОСИ увећан је за 20%, на годишњем нивоу, почев од 2024.године. Очекивани проценат повећања од 40% на крају реализације ЛАП.	Годишњи извештај о спровођењу ЛАП.
Број саобраћајница и јавних простора код којих је унапређена приступачност	2022	Идентификоваће се током даље реализације ЛАП.	Број саобраћајница и јавних простора код којих је унапређена приступачност за ОСИ увећан је за 30%, на годишњем нивоу, почев од 2024.године. Очекивани проценат повећања од 50% на крају реализације ЛАП.	Извештаји институције одговорне за праћење и контролу реализације и институција учесника у спровођењу мере
Дужина саобраћајница код којих је унапређена приступачност	2022	Идентификоваће се током даље реализације ЛАП.	Циљана вредност ће бити одређена након спровођења активности 1.1.3. (до краја 2024. године).	Извештаји институције одговорне за праћење и контролу реализације и институција учесника у спровођењу мере

Број постављених звучних семафора	2022	Постоје 3 звучна семафора од којих ни један није у функцији	Број звучних семафора постављених на најфреквентнијим раскрсницама у граду, почев од 2024.године увећава се на 10, на крају реализације ЛАП.	Извештаји институције одговорне за праћење и контролу реализације и институција учесника у спровођењу мере Годишњи извештај о спровођењу ЛАП.

Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Извор финансирања
1.1.1. Доследно спровођење прописа у пракси, уз појачавање инспекцијског надзора	Градска управа за инспекцијске послове и комуналну милицију	Грађевинска инспекција на локалном нивоу (обука о принципу „Универзалног дизајна“ за запослене у ЈЛС, сектор за урбанизам, становање и изградњу) ЈКП Шумадија-Сектор Нискоградња; Сектор сигнализације...	IV квартал 2024. континуирано по годинама 2024./2025. година	
1.1.2. Обуке и системско укључивање питања приступа, о принципу „Универзалног дизајна“ за запослене у ЈЛС, сектор за урбанизам, становање и изградњу, тако да се програми, планови и пројекти обавезно развијају са уграђеном компонентом приступачности, у складу са принципом „Универзални дизајн“, уз унапређивање и што веће коришћење асистивних технологија	ГУ за комуналне послове, ГУ за имовинске послове, урбанизам, изградњу и озакоњење ГУ за инспекцијске послове и комуналну милицију	Грађевинска инспекција на локалном нивоу ЈКП Савети МЗ Удружења ОСИ (ФМИ Крагујевац)	III квартал 2024. континуирано по годинама 2025.година	
1.1.3. Креирање и израда оперативног плана за приступачност јавних објеката, саобраћајница	ГУ за развој и инвестиције Секретаријат за урбанизам и изградњу	Главни урбаниста града Крагујевца ФМИ Крагујевац Удружења ОСИ	II квартал 2024. година	

	Одељење за послове урбанизма			
1.1.4. Спровођење оперативног плана приступачности (јавни објекти, саобраћајнице, јавни простори, паркинзи)	Секретаријат за урбанизам и изградњу	ЈКП Шумадија – Сектор Нискоградње Крагујевац Сектор сигнализације и јавне расвете (служба сигнализације) Сектор паркинга	III и IV квартал 2024-континуирано 2025.год	
1.1.5. Анализа правног оквира у правцу сагледавања начина за уређивање обавезности обезбеђивања приступачности средстава јавног превоза и саобраћаја. Упућивање иницијативе према пружаоцима услуга јавног превоза, по питању обезбеђивања приступачности возила јавног превоза за кориснике инвалидских колица, помагала за кретање, најаву аутобуских станица и дисплеја са најавом аутобуских стајалишта	Градска управа за комуналне послове	ЈКП Шумадија – Сектор јавног транспорта путника Одељења за управљање јавним површинама и саобраћај Служба за саобраћај Савет ОСИ	2024. година	
1.1.6. Ревизија мапе приступачности	Град Крагујевац ГУ за имовинске послове, урбанизам, изградњу и озакоњење	ООСИ ФМИ Крагујевац	2024./2025.	
1.1.7. Израда плана адаптације аутобуских станица и набавке приступачних средстава јавног превоза у циљу обезбеђивања безбедности у саобраћају, кроз изградњу и адаптацију аутобуских стајалишта, укључујући светлосне и аудио информације,	Градска управа за комуналне послове	ЈКП Шумадија – Сектор јавног транспорта путника Сектор сигнализације и јавне расвете (служба сигнализације)	2024-2025.год Циљана вредност ће бити одређена након спровођења активности 1.1.3. (до краја 2024. године).	

постепеним увођењем приступачног превоза, као и уједначавањем услова о бесплатном и бенефицираном превозу за особе са инвалидитетом у јединици локалне самоуправе		Сектор Нискоградње Крагујевац		
1.1.8. Постављање опреме на путевима и саобраћајницама којима се обезбеђује несметано кретање ОСИ (тактилне стазе за слепе особе, звучни семафори...)	Градска управа за комуналне послове	Сектор сигнализације и јавне расвете (служба сигнализације) Сектор Нискоградње Крагујевац	2024/2025 Циљана вредност ће бити одређена након спровођења активности 1.1.3. (до краја 2024. године).	
1.1.9. Повећати број обележених места на јавним паркиралиштима за особе кориснике инвалидска колица	Градска управа за комуналне послове	ЈКП Шумадија – Сектор паркинг	2024/2025 Циљана вредност ће бити одређена након спровођења активности 1.1.3. (до краја 2024. године).	

МЕРА 1.2:	Обезбеђење информационе приступачности и уклањање комуникацијских баријера			
Период спровођења:	Континуирано - 2023., 2024., 2025.			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Базна година	Почетна вредност	Циљана вредност у последњој години важења АП	Извор провере
Број израђених акционих планова реаговања у ванредним ситуацијама у сврху збрињавања ОСИ	2022	0	1	Извештај ГУ за инспекцијске послове и комуналну полицију; Усвојени акциони план
Број представника установа и институција који су прошли обуку за знаковни језик	2022	Идентификоваће се током даље реализације ЛАП.	20	Извештај ГУ за послове органа града, ОУ и ДД Сертификати о завршеним обукама

Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Извор финансирања
1.2.1. Израда акционог плана реаговања у ванредним ситуацијама у сврху збрињавања ОСИ	ГУ за послове органа Града Одељења за ванредне ситуације и планирање одбране	Савет ОСИ	2023-2025	

1.2.2. Обуке за реаговање у ванредним ситуацијама за збрињавање ОСИ	Одељења за ванредне ситуације и планирање одбране ГУ за инспекц. послове и комуналну милицију	Удружења ОСИ Управници зграда Црвени Крст Крагујевац МУП (ПУ Крагујевац)	2024-2025	
1.2.3. Обуке за знаковни језик за представнике установа и институција	ГУ за послове органа града	Удружење глувих и наглувих	2023-2025.год	
1.2.4. Подстицање употребе ИКТ у обезбеђивању приступачних информација, образовања, запошљавања и јавних услуга, кроз поступке јавних набавки и афирмативне акције.	ГУ за комуналне послове	Удружења ОСИ	2023-2025.год	
1.2.5. Уградња индуктивних петљи и постављање тактилних табли за особе са инвалидитетом у јавним просторима и јавним установама (уградња 5 индуктивних петљи у 5 институција/установа јавне намене; постављање 15 тактилних табли у јавним просторима и јавним установама)	ГУ за комуналне послове	Удружење глувих и наглувих Савез слепих Србије Крагујевац	2024-2025 Циљана вредност ће бити одређена након спровођења активности 1.1.3. (до краја 2024. године).	

Посебан циљ 2:		Унапређење услуга социјалне заштите за особе са инвалидитетом			
Показатељ(и) на нивоу посебног циља (показатељ исхода)	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљана вредност у последњој години важења ЛАП	Извор провере
Број нових корисника (ОСИ) услуга социјалне заштите у односу на 2022. годину	2022	750	2025	790	Извештај о раду пружаоца услуга социјалне заштите
Број лиценцираних пружаоца услуга социјалне заштите за ОСИ	2022	6	2025	8	Закључени уговори са изабраним пружаоцима услуга

					социјалне заштите

МЕРА 2.1:	Обезбеђење услуга социјалне заштите за особе са инвалидитетом и децу са сметњама у развоју и инвалидитетом унапређењем постојећих и развојем нових услуга			
Период спровођења:	Континуирано - 2023., 2024., 2025.			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Базна година	Почетна вредност	Циљана вредност у последњој години важења АП	Извор провере
Број нових корисника услуге геронтодомаћица за одрасле ОСИ	2022	28	45	Извештај Центра "Кнегиња Љубица"
Број корисника услуге повремене породични смештај за децу/младе са сметњама у развоју и инвалидитетом	2022	60	70	Извештај Центра за хранитељство и усвојење
Број корисника услуге – дневни боравак за одрасле особе са сметњама у развоју и инвалидитетом	2022	15	25	Извештај изабраног пружаоца услуге
Број корисника услуге лични пратилац за децу	2022	10	40	Извештај изабраног пружаоца услуге
Број корисника услуге персоналне асистенције	2022	8	14	Извештај изабраног пружаоца услуге

Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Извор финансирања
2.1.1 Проширење услуга геронтодомаћица за одрасле ОСИ и кориснике на сеоском подручју	ГУ за друштвене делатности	ЦСР „Солидарност“ Центар за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Савети МЗ Дом Здравља Крагујевац Удружења ОСИ	2023/2024/2025. година	
2.1.2. Мобилни тим за подршку ОСИ (интегрисане услуге социјалне заштите)	ГУ за друштвене делатности	Центар за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“ Савети МЗ Дом Здравља Крагујевац Удружења ОСИ	2023-2025. година	

2.1.3. Проширење услуге Дневни боравак за одрасле особе са сметњама у развоју и инвалидитетом	ГУ за друштвене делатности	ЦСР „Солидарност“ Лиценцирани пружаоци услуге Удружења ОСИ	2024.-2025. година	
2.1.4. Проширење услуге повремени породични смештај	Регионални Центар за породични смештај и усвојење Крагујевац	ЦСР „Солидарност“	2023.-2025. година	
2.1.5 Унапређење услуге прилагођени специјализовани превоз за ОСИ кроз набавку 1 комби возила	ГУ за комуналне послове ЈКП Шумадија Сектор јавног транспорта путника	ЈКП Шумадија Сектор јавног транспорта путника	2024-2025.година	
2.1.6. Подношење иницијативе за увођења такси прилагођеног возила за превоз ОСИ	Град Крагујевац ГУ за комуналне послове	Савет за унапређење положаја ОСИ Приватни такси превозници	2025. година	
2.1.7. Унапређење сарадње између Развојног саветовалишта ДЗКГ, удружења ОСИ, ОЦД и приватних стручних пружаоца услуга намењених деци са сметњама у развоју и родитељима деце са сметњама у развоју/инвалидитетом, кроз развијање саветодукативних и социотерапеутских програма подршке корисницима	ОЦД	Удружења ОСИ Дом здравља Крагујевац Приватни сектор	2024-2025. година	
2.1.8. Повећање обухвата корисника услуге персоналне асистенције	ГУ за друштвене делатности	ЦСР „Солидарност“ Лиценцирани пружаоци услуге	Континуирано током трајања ЛАП	
2.1.9. Повећање обухвата услуге личног пратиоца за децу	ГУ за друштвене делатности	ЦСР „Солидарност“ Лиценцирани пружаоци услуге	континуирано 2023-2025година	
2.1.10. Континуирано прикупљање података о броју и структури ОСИ које користе услуге у заједници и оних које живе у резиденцијалним установама, праћење услова њиховог живота уз пружање подршке развоју услуга у заједници и	Савет ОСИ	ЦСР „Солидарност“ Организације ОСИ ОЦД	2023-2025.година	

информисање јавности о положају тих особа.				
2.1.11. Проширивање броја корисника права на инвалидску паркинг карту, попушта за струју.	ГУ за друштвене делатности ЈКП ЈП	Е управа, ПИО ЈКП Шумадија ЈКП Водовод и канализација Крагујевац	2023-2024. година	
2.1.12. Израда идентификационих инвалидских картица за обезбеђивања олакшаног приступа услугама у локалној заједници	ГУ за друштвене делатности	Удружења ОСИ, ОЦД	2024.-2025. година	

Посебан циљ 3:		Укључивање особа са инвалидитетом у све аспекте друштвеног живота у заједници			
Показатељ(и) на нивоу посебног циља (показатељ исхода)	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљана вредност у последњој години важења ЛАП	Извор провере
Број подржаних програма/пројеката који се односе на унапређење друштвене укључености ОСИ	2022	26	2024/2025	Број подржаних програма/пројеката с циљем унапређења друштвене укључености ОСИ увећан за 20% на годишњем нивоу, почев од 2023.године. Очекивани проценат повећања од 50% на крају реализације ЛАП.	Годишњи извештај о спровођењу ЛАП, Извештаји надлежне ГУ за друштвене делатности (соц.заштита, сарадња са ОЦД, култура, омладина и спорт) и секретаријата
Ефекти подржаних програма/пројекта који се односе на унапређење друштвене укључености ОСИ – ниво свести јавности о положају ОСИ	2022	Идентификоваће се током даље реализације ЛАП.	2024/2025	Проценат ефекта подржаних програма/пројекта увећани за 20% на годишњем нивоу	Годишњи извештаји и извештаји о реализацији пројекта/програма у области социјалне, здравствене заштите, културе, омладине и спорта

МЕРА 3.1:	Подршка учешћу особа са инвалидитетом у политичком и јавном животу, спортским и рекреативним активностима и културном стваралаштву

Период спровођења:	Континуирано - 2023., 2024., 2025.			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Базна година	Почетна вредност	Циљана вредност у последњој години важења АП	Извор провере
Број бирачких места приступачних и прилагођених за ОСИ	2022	Од 169 Бирачких места 26% је делимично приступачно за ОСИ са физичким инвалидитетом, а 100% нема информациону и комуникациону приступачност за ОСИ са сензорним инвалидитетом.	Очекивани проценат повећања броја у потпуности приступачних бирачких места 25%, а делимично приступачних и прилагођених за ОСИ од 50% на крају реализације ЛАП.	СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА МЕСНУ САМОУПРАВУ И ОПШТУ УПРАВУ Одељење за месну самоуправу Извештај Републичке изборне комисије
Број бирачких места на којима се ангажују ОСИ (чланови бирачких одбора)	-	Идентификоваће се током даље реализације ЛАП.		Градска изборна комисија
Број подржаних програма/пројеката у области спорта и рекреације који укључују ОСИ	2022	8	Очекивани проценат повећања од 80% на крају реализације ЛАП.	Извештај Спортског савеза града Крагујевца Извештај спортских удружења/клубова ОСИ
Број и врста приступачних културних, спортских и других садржаја	2022	Идентификоваће се током даље реализације ЛАП.	Број потпуно приступачних културних, спортских и других садржаја за ОСИ увећан за 30% на годишњем нивоу, почев од 2023.године. Очекивани проценат повећања од 60% на крају реализације ЛАП.	Извештаји институције одговорне за праћење и контролу реализације и институција учесника у спровођењу мере Годишњи извештај о спровођењу ЛАП.
Број подржаних програма/пројеката у области културе	2022	6	Број подржаних програма/пројеката у области културе приступачне за ОСИ увећан за 20% на годишњем нивоу, почев од 2023.године. Очекивани проценат повећања од 60% на крају реализације ЛАП.	Годишњи извештаји институција, установа, удружења задужених за спровођење мера ГУ за друштвене делатности - Одељење за културу и информисање

Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Извор финансирања

3.1.1 Повећање укључености ОСИ у политички и јавни живот заједнице, путем обезбеђења приступачних избора-гласачких места и изборног материјала за ОСИ	ГУ за друштвене делатности - Секретаријат за месну самоуправу и општу управу Републичка изборна комисија Градска изборна комисија (ГИК)	Савети МЗ Удружења ОСИ Савет ОСИ	За време изборног процеса	
3.1.2. Унапређење информационе приступачности на бирачким местима (Ангажовање ОСИ у бирачким одборима)	Градска изборна комисија (ГИК)	Удружења ОСИ Савет ОСИ	За време изборног процеса	
3.1.3. Подршка социјално укључивим програмима у спортској афирмацији ОСИ (обезбеђивање лифт столице за улазак у воду на отвореним базенима; обезбеђивање приступачности објекту отворених/затворених базена, Хали Гордана Гоца Богојевић, кроз изградњу тоалета приступачног за ОСИ; инсталирање визуелне, светлосне и звучне сигнализације на спортским, рекреативним, објектима, што укључује елементе обезбеђења приступачности информација и комуникација.	ГУ за развој и инвестиције ГУ за друштвене делатности- Секретаријат за образовање, спорт и дечију заштиту	СПД Раднички Крагујевац Удружења ОСИ	Континуирано 2024/2025	
3.1.4. Обезбеђење свеобухватног приступа објектима културе, уз инсталирање визуелне, светлосне и звучне сигнализације у оквиру објеката	ГУ за друштвене делатности - Одељење за културу и информисање	Установе културе Удружења ОСИ	Континуирано током трајања ЛАП 2023-2025. год	

МЕРА 3.2:	Информисање и едукација о животу и потребама ОСИ			
Период спровођења:	Континуирано - 2023., 2024., 2025.			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Базна година	Почетна вредност	Циљана вредност у последњој години важења ЛАП	Извор провере

Број промотивних догађаја и манифестација подржаних средствима из јавних прихода које промовишу социо - инклузивни приступ инвалидности и особама са инвалидитетом	2022	Идентификоваће се током даље реализације ЛАП.	Увећање броја јавних скупова, манифестација у складу са мером за 5% на годишњем нивоу, почев од 2023.године, укупно увећање за 30% на крају реализације ЛАП	Годишњи извештаји институција, установа, удружења задужених за спровођење мера
Број емитованих програма/прилога на локалним и регионалним медијима о положају, правима и потребама ОСИ и породица ОСИ, на којима се промовише концепт инвалидитета заснован на људским правима и недискриминацији	2022	Идентификоваће се током даље реализације ЛАП.	Увећање за 15% у 2024, и увећање за 30% у 2025.години	Годишњи извештаји институција, установа, удружења задужених за спровођење мера

Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Извор финансирања
3.2.1 Организовање трибина, округлих столова и едукација о ОСИ, њиховим правима и различитим потребама за подршком	ГУ за друштвене делатности Удружења ОСИ	Удружења ОСИ, Организације цивилног друштва које се баве унапређењем права особа са инвалидитетом Локални омбудсман ЦСР „Солидарност“ Дом здравља Крагујевац Црвени Крст Крагујевац	континуирано	
3.2.2. Припрема и емитовање емисија на локалним и регионалним медијима	Локални и регионални медији Приватни електронски медији	Удружења ОСИ /ОЦД Медијска удружења Локални и регионални медији	континуирано	
3.2.3. Подршка пројектима производње и емитовања медијских	ГУ за друштвене делатности - Одељење за	Удружења ОСИ /ОЦД Штампани и електронски медији	Континуирано 2023-2025. година	

садржаја приступачних за ОСИ	културу и информисање	Медијска удружења		
3.2.4. Организовање семинара и обука за стручне раднике у различитим областима за сензибилизацију за рад са ОСИ	ГУ за друштвене делатности – одељење за социјалну заштиту Удружења ОСИ ОЦД	Организације ОСИ, Организације цивилног друштва које се баве унапређењем права особа са инвалидитетом Установе/институције у систему социјалне и здравствене заштите, образовања, запошљавања	Континуирано 2023-2025. година	
3.2.5. Стручно усавршавање запослених у органима и ЈЛС, здравству, образовању и установама које делују у области рада и запошљавања из области борбе против дискриминације	Локални омбудсман Удружења ОСИ Организације цивилног друштва које се баве унапређењем права особа са инвалидитетом	Организације ОСИ, Организације цивилног друштва које се баве унапређењем права особа са инвалидитетом Установе/институције у систему социјалне и здравствене заштите, образовања, запошљавања	Континуирано 2023-2025.год	

МЕРА 3.3: Остваривање права на рад ОСИ				
Период спровођења:	Континуирано - 2023., 2024., 2025.			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Базна година	Почетна вредност	Циљана вредност у последњој години важења ЛАП	Извор провере
Број покренутих иницијатива за запошљавање ОСИ у јавним предузећима, институцијама и установама	2022	0	4	Савет за запошљавање града Крагујевца
Број обука за тржиште рада/познатог послодавца	2022	4 обуке за тржиште рада, за укупно 38 лица ОСИ; није било обука ОСИ за	8	Извештај НСЗ

		познатог послодавца		

Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Извор финансирања
3.3.1 Развијање иницијатива за запошљавање ОСИ у јавним предузећима, институцијама и установама	Град Крагујевац ГУ ЈП	НСЗ Јавна предузећа, установе и институције ЈКП	Континуирано	
3.3.2. Унапређење мера активне политике запошљавања за ОСИ у оквиру ЛАПЗ-а (јавни радови...), кроз повећање броја радно ангажованих ОСИ	ГУ за развој и инвестиције	НСЗ	2023-2024.год	
3.3.3. Стручно-консултативна подршка оснивању социјалних предузећа и развоју социјалног предузетништва	РПК Крагујевац	Бизнис Иновациони Центар Крагујевац Удружења ОСИ Развојни Бизнис Центар Крагујевац	Континуирано	
3.3.4. Истраживање потреба послодаваца (и дефинисање програма професионалне рехабилитације)	НСЗ Савет за запошљавање ГУ за привреду	Привредна друштва Приватни предузетници ЈП	континуирано	
3.3.5. Обезбеђивање боље доступности услуга каријерног вођења и саветовања особа са инвалидитетом	НСЗ Савет за запошљавање	Удружења ОСИ Развојни бизнис центар		

МЕРА 3.4:	Унапређење превенције и заштите особа са инвалидитетом од насиља и злостављања, посебно превенције и заштите жена са инвалидитетом од насиља			
Период спровођења:	Континуирано - 2023., 2024., 2025..			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Базна година	Почетна вредност	Циљана вредност у последњој години важења ЛАП	Извор провере
Сачињени и дистрибуирани протоколи о спречавању насиља,	2022	Идентификоваће се током даље реализације ЛАП.	4	Потписани Протоколи, Нове апликације доступне преко мобилног телефона

злостављања и експлоатације приступачни за ОСИ (на Брајевом писму, српском језику, апликације за СМС поруке и сл), нарочито у установама социјалне заштите и здравствене заштите				
Број обука за групе за координацију и сарадњу и број обука о специфичностима насиља којима су изложени ОСИ, посебно жене са инвалидитетом	2022	Идентификоваће се током даље реализације ЛАП.	15	Извештаји институција/установа, удружења задужених за спровођење мера

Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Извор финансирања
3.4.1 Унапређење посебних протокола о спречавању насиља, злостављања и експлоатације, деловања у ванредним ситуацијама, приступачних за ОСИ (на Брајевом писму, српском језику, апликације за СМС поруке, информације у формату лаког за разумевање и сл), нарочито у установама социјалне заштите и здравствене заштите).	Центар за социјални рад	Градска управа за друштвене делатности Савет ОСИ Сектор за ванредне ситуације	2025.год	
3.4.2. Реализација обука за групе за координацију и сарадњу о специфичностима насиља којем су изложене ОСИ, посебно жене са инвалидитетом	Центар за социјални рад Центар „Кнегиња Љубица“	Градска управа за друштвене делатности Цивилни сектор	2025. година	

МЕРА 3.5:	Обезбеђење адекватне додатне подршке из система образовања, здравља и социјалне заштите деци и ученицима у инклузивном образовном окружењу			
Период спровођења:	Континуирано - 2023., 2024., 2025.			
Показатељи на нивоу мере	Базна година	Почетна вредност	Циљана вредност у последњој години важења ЛАП	Извор провере

(показатељи резултата)				
Проценат реализованих мера подршке од укупног броја препоручених мера од стране ИРК	2022	56%	75% реализованих мера подршке од укупног броја препоручених мера од стране ИРК	Извештај ИРК Решења о признатим правима и коришћењу услуга у области социјалне заштите
Проценат ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом који настављају школовање на следећем нивоу образовања (након завршеног основног, односно средњег образовања)	2022	75%	Увећање за 20% ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом који настављају школовање након основног образовања Увећање за 10% ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом који настављају школовање након средњег образовања	Извештај образовних установа

Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Извор финансирања
3.5.1 Обезбеђивање разумних организационих и структурних прилагођавања у установама образовања и васпитања у складу са потребама	ГУ за развој и инвестиције	Образовне установе Школска управа Крагујевац Универзитет Крагујевац	2024/2025	
3.5.2. Обезбеђивање прилагођених уџбеника и других наставних средстава, као и употребе асистивних технологија у складу са стручном проценом и реалном потребом;	Школска управа Крагујевац Универзитет у Крагујевцу	Образовне установе Удружења ОСИ	континуирано	
3.5.3. Интензивирање услуга додатне подршке ученицима/студентима са инвалидитетом	Школска управа Крагујевац Универзитет у Крагујевцу	Организације ОСИ, Школе/факултети које похађају ученици са инвалидитетом и са сметњама у развоју	2024/2025	

МЕРА 3.6:	Побољшање доступности и квалитета здравствене заштите и унапређење компетенција здравствених радника и здравствених сарадника за пружање квалитетне здравствене заштите и неге особама са инвалидитетом, у складу са концептом инвалидитета заснованом на људским правима
Период спровођења:	Континуирано - 2023., 2024., 2025.

Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Базна година	Почетна вредност	Циљана вредност у последњој години важења ЛАП	Извор провере
Број обука за унапређење компетенција медицинског особља за пружање квалитетне здравствене заштите и неге за ОСИ	2022	Идентификоваће се током даље реализације ЛАП.	20	
Број учесника обука за унапређење компетенција медицинског особља за пружање квалитетне здравствене заштите и неге за ОСИ	2022	Идентификоваће се током даље реализације ЛАП.	200	
Број доступних објеката и услуга у систему здравствене заштите на нивоу локалне заједнице	2022	Идентификоваће се током даље реализације ЛАП.	12	

Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Извор финансирања
3.6.1. Омогућавање веће приступачности и доступности услуга заштите сексуалног и репродуктивног здравља девојчицама, девојкама и женама са инвалидитетом, постављањем две приступне платформе (на Диспанзеру за жене и Јувенилном саветовалишту -Студентска поликлиника на спрату Дома здравља у Ердоглији), набавком 1 гинеколошке столице	Дом здравља	Удружења ОСИ	2025	
3.6.2. Упућивање одговарајућег броја медицинског особља на обуке за учење знаковног језика, као и на обуке о основама комуникације са глувим особама и остваривање сарадње са тумачима за знаковни језик	Институт за Јавно здравље Крагујевац Завод за денталну медицину Крагујевац Дом здравља Крагујевац	Удружење глувих и наглувих особа шумадијског округа Удружење тумача знаковног језика „Једро“	континуирано	

	Завод за здравствену заштиту радника Крагујевац			
3.6.3. Усвајање процедура за унапређење система заказивања и обављања прегледа, дијагностичких и терапијских процедура за ОСИ у систему здравствене заштите	Дом здравља Крагујевац Клинички Центар Крагујевац	Савет за здравље града Крагујеваца	2024/2025	

5. ОКВИР ЗА ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА, ВРЕДНОВАЊЕ УЧИНАКА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

У овом поглављу постављен је основ за праћење спровођења ЛАП за ОСИ 2023-2025, као и вредновање учинка који ће бити постигнут његовом имплементацијом, у смислу утврђивања одговорности како за реализацију конкретних мера и активности, тако и за оствареност дефинисаних циљева ЛАП, затим за дефинисање рокова за извештавање, модела извештаја и одговорности за њихово састављање, а такође, и начина праћења спровођења ЛАП и интерне комуникације међу актерима укљученим у овај процес.

Сврха овог поглавља јесте да се јасном поделом улога и одговорности, као и прецизирањем поступка спровођења, мониторинга и евалуације ЛАП омогући, у задатим околностима, постизање оптималних резултата за особе са инвалидитетом града Крагујеваца у односу на планиране циљеве, мере и активности.

Поступак спровођења и одговорност актера

ЛАП за унапређење положаја особа са инвалидитетом у граду Крагујевцу за период 2023-2025. године спроводи се реализацијом мера, односно пројеката и активности утврђених у ЛАП, а одговорност за спровођење имају субјекти који су у ЛАП наведени као "носиоци", а то су органи и организационе јединице (градске управе и сл.) јединице локалне самоуправе града Крагујеваца. Целокупан процес ће координирати Савет за унапређење положаја ОСИ града Крагујеваца (у даљем тексту: Савет ОСИ).

Спровођење мера, активности и пројеката у оквиру посебних циљева ће пратити Радна група формирана у оквиру Савета ОСИ, а стручне и административне послове за потребе Радне групе ће обављати ГУ за друштвене делатности.

У непосредној реализацији мера, активности и пројеката обухваћених ЛАП-ом активно учествују актери који су у оквиру ЛАП-а наведени као "партнери", међу којима се поред органа и организационих јединица ЈЛС Крагујеваца, између осталог, налазе: Центар за социјални рад "Солидарност", Дом здравља Крагујевац, Национална служба запошљавања – Филијала Крагујевац, Центар за развој услуга социјалне заштите "Кнегиња Љубица" Крагујевац, јавна предузећа, Црвени Крст Крагујевац, удружења особа са инвалидитетом и други локални актери.

Праћење спровођења појединачних активности и пројеката врши се преко показатеља за мерење учинака (индикатора) који су дефинисани за општи циљ, посебне циљеве и мере. Поступак праћења обухвата низ задатака међу којима се, између осталог, налазе:

1) редовна комуникација и размена информација између свих актера укључених у реализацију ЛАП електронским путем, одржавањем периодичних састанака и подношењем извештаја,

2) прикупљање свих података и информација о томе како тече реализација конкретних мера и активности, укључујући и формирање евиденција које до сада нису вођене, а битне су за вредновање учинка—обезбеђеност и утрошак буџетских средстава за реализацију ЛАП, поштовање временског оквира спровођења активности, ниво укључености партнера и квалитет сарадње између партнера, број крајњих корисника, оствареност планираних индикатора итд.,

3) дефинисање превентивних мера у случају појаве ризика који могу угрожити спровођење ЛАП, односно, предлагање конкретних акција за решавање проблема када се они појаве и када угрозе спровођење конкретних активности и пројеката,

4) информисање јавности и свих заинтересованих страна о томе како тече спровођење ЛАП

5) припрему и подношење годишњих и трогодишњег извештаја о реализацији ЛАП.

У поступку праћења спровођења ЛАП најмање два пута годишње ће се организовати координациони састанци свих актера непосредно укључених у спровођење ЛАП, а састанке сазива и организује Градска управа за друштвене делатности у сарадњи са Саветом за унапређење положаја ОСИ.

Вредновање учинка и извештавање

За разлику од мониторинга спровођења ЛАП који представља континуиран процес током целокупног периода на који се ЛАП усваја, евалуација односно вредновање учинка оствареног применом ЛАП биће периодично рађена.

Вредновање учинка подразумева оцену релевантности, ефикасности, ефективности и одрживости ЛАП у циљу његовог преиспитивања и унапређења, било у процесу његове ревизије или током новог процеса стратешког планирања. Вредновање учинака јавних политика спроводи се уз узимање у обзир података и информација добијених од свих органа и организација које су одговорне за спровођење мера односно активности јавних политика, као и података и информација које су прибављене из других извора, а које се односе на учинке тих јавних политика.

Ех-пост анализа ефеката јесте процес који омогућава сагледавање стварних позитивних и негативних, директних и индиректних ефеката које мере садржане у документу јавне политике, производе током примене, како би се утврдило да ли је неопходно предузети додатне и/или корективне мере у циљу смањења негативних ефеката на најмању могућу меру, отклањања узрока проблема насталих у току спровођења јавне политике, те постизања зацртаних циљева.

Годишњи извештај о реализацији ЛАП, припрема радна група при Савету за унапређење положаја ОСИ у сарадњи за ГУ за друштвене делатности, и исти подноси Савету за унапређење положаја ОСИ на усвајање, који након тога упућује извештај надлежном органу Града. Наиме, Градска управа за друштвене делатности ће пратити имплементацију мера, активности и пројеката и координирати све активности у вези са имплементацијом сваког посебног циља. ГУ за ДД најкасније до 31. јануара текуће године доставља образац годишњег извештаја свим партнерима да га попуне у погледу остварених индикатора за мере у чијој реализацији су непосредно учествовали. Рок за прикупљање података за потребе годишњег извештаја не може бити дужи од месец дана. ГУ за ДД ће, након добијања података, приступити обједињавању годишњег извештаја за све посебне циљеве. Након тога ће Радна група при Савету за унапређење положаја ОСИ размотрити и усвојити извештај на који сагласност даје надлежни орган града Крагујевца.

Трогодишњи извештај о реализацији ЛАП припрема Градска управа за друштвене делатности и исти подноси Радној групи при Савету за ОСИ и надлежном органу Града на усвајање.